

Boenderörelsen vill utveckla lokal demokrati

Inom den sandinistiska massrörelsen utvecklades *Movimiento Comunal Nicaragüense* (MCN) som en by- och stadsdelsorganisation för att de boende skulle få olika behov som hälsovård, utbildning och säkerhet tillgodosedda.

Den initierades från områdets partiorganisation med syftet att välfärdsutvecklingen skulle bygga på de boendes deltagande i beslutsfattande och utförande.

Den nu självständigt fungerande organisationen *Movimiento Comunal Nicaragüense* (MCN) bildades den 10 december 1993 och dagens funktion grundas på en stadgenomgång och nya stadgar togs på ett nationellt årsmöte den 13 september 2003.

De demokratiskt valda beslutsfattarna finns i Nationella kommunförsamlingen (*Asamblea Comunitaria Nacional*) som har 282 representanter, Nationella rådet (*Concejo Nacional*) med 40 medlemmar och Nationella styrelsen (*Directiva Nacional*) som har nio ledamöter. Dessutom finns Nationella forum för hälsovård, barnens rättigheter, konsumenträttigheter, genus, boendesäkerhet med flera.

På departementsnivå (län) finns Mellankommunala rådet (*Concejo Intermunicipal*) med representanter för de olika kommunerna som var och en har sitt Kommunråd (*Concejo municipal*). Här finns också forum för olika teman.

På basnivån finns folkliga råd (*Concejo Popular Comunitario*) och skiftande organisationsformer anpassade till den lokala verkligheten och olika sociala frågor.

Nu arbetar man med visionen att skapa en bred och pluralistisk rörelse av boende med grupper grundade på etnisk tillhörighet, kön eller ålder. En vidgad social medvetenhet motiverar till försvar av mänskliga rättigheter som ges uttryck i det värdiga liv som man skapar med utgångspunkt från boendegemenskapen. I ett vidgat perspektiv ska drivkraften hos dessa människor vara att bygga ett land med rätt-

"Nu arbetar MCN med visionen att skapa en bred och pluralistisk rörelse av boende med grupper grundade på etnisk tillhörighet, kön eller ålder."

FOTO: ERICH CHAVARRIA

visa, demokrati och oberoende med framtidsinriktning och respekt för suveränitet. Följaktligen är MCN:s syfte att främja de boendes: kvinnor, män, ungdomar och barns deltagande och organisering i kampen för mänskliga rättigheter, deltagande demokrati och bättre levnadsförhållanden med utgångspunkt från den egna boendegemenskapen.

Biståndet från Sverige

Under åttiotalet inleddes kontakterna med den svenska solidaritetsrörelsen. Enskilda organisationer sände volontärer och började också ge ekonomiska bidrag till olika projekt. Det kunde röra sig om direkt organisationsstöd eller lokalt administrerade och målgruppsstyrda småprojekt för att förbättra levnadsnivå och organisation.

Detta samarbete har stärkt vänskapsbanden och 1999, under ett av MCN:s besök till Sverige, möttes representanter för MCN, Praktisk Solidaritet, UBV, VFSN och Färnebo folkhögskola. Tre år senare började man tillsammans att formulera ett större projekt med syfte att stärka MCN som organisation. En serie möten med utgångspunkt från basplanet genomförs för att ge riktlinjer för MCN:s förändring från projektutförarorganisation till

deltagarstyrd folkrörelse. Detta manifesterades 2003 i ett avtal där de svenska organisationerna förband sig att ge MCN stöd för att genomföra sin nya politiska, sociala och organisatoriska vision. Insatserna utmynnade i avtalet om projektet för lokal demokrati som i maj förra året undertecknades på svenska ambassaden. Bistandsprojektet löper på tre år och har satt upp ett antal betydelsefulla mål:

Genomföra en undersökning och formulera en diagnos över organisationens deltagare. Intervjuerna och sammanställningen ska omfatta både kvantitativa och kvalitativa faktorer för att ge en klar bild av deltagarna och deras ledares livssituation och roller inom rörelsen. Bland annat hoppas man härigenom få en bild av den kommunala och nationella ledningens behov av utbildning.

Formulera en plan för organisationens strategi som ska utvecklas i olika forum genom deltagande demokrati. Dessa forum ska ge stöd och riktlinjer för beslut som ska fattas i styrande församlingar på lokal och nationell nivå. De ska också bli centrum för diskussion och behandling av sociala teman och härigenom bli pådrivande för den sociala kampen, för en utveckling som bekämpar fattigdomen.

Speciellt observera och analysera kvinnors och mäns olika roller inom MCN. Detta

genusperspektiv avser att stärka kvinnors ställning och inflytande över beslut. Härigenom vill man bryta de traditionella könsrollerna och verka för att flera kvinnor ska ta plats i ledande ställning.

Främja ungdomars roller på olika nivåer inom organisationen. Härigenom avser man att skapa en levande rörelse som hela tiden förnyas, där de unga ska finnas i besluts- och ansvarspositioner.

Folkbildningsstrategi

För att kunna genomföra djupgående förändringar inom organisationen och den samhälleliga miljö som man verkar i, vill man använda en strategi som innefattar en dialektisk folkbildningsprocess. Man ska inleda med att utbilda 44 underlättare i otraditionella metoder och dialektisk processteknik. Dessa ska i sin tur vidarebefordra kunskaper och erfarenheter till 600 promotorer från 12 kommuner och till 16 underlättare som kommer från kommuner som inte deltar i projektet.

Till en högre organisations- och social utbildning på grundval av bildningsprocessen kommer 80 MCN-medlemmar att tas ut. Dessa kommer också att diplomas och detta hoppas man ska vara början till ett institut för social och kommunal utveckling.

Dagsläget

Efter ett år har man nu genomfört delmålet undersökning och diagnos, och på grundval av den inleds arbetet med strategierna för organisationsutveckling och folkbildning. Den nationella församlingen bildade förra året de kommissioner som organiserar de forum som planerats. Tre nationella forum har genomförts: Nationella konsumentforum, Nationella hälsoforum och Nationella bostadsforum. Utvärderingen av dessa berättar att mer än 600 kommunala ledare har deltagit i dessa för MCN nya organ. Temadebatterna har givit grund för att man nu ser lokala aktiviteter som del i sociala program och inte som isolerade projekt. Forumen har kompletterat den sociala kampen eftersom de har blivit en plats där man har kunnat diskutera hur regeringens politik ska kunna bemötas och att statsfunktionärer har varit närvarande. Speciellt värdefull var debatten med hälsovårdsministern.

Movimiento Communal Nicaraguense och de svenska enskilda organisationerna har genom detta projekt satsat på förändringar som syftar till att stärka den medborgerliga kampen för rättigheter och för en utveckling som bekämpar fattigdomen.

Erich Chavarría Urbina
Översättning: Lasse Wallin

"Försvara våra rättigheter. Mot privatiseringen av vattnet."

FOTO: BERIT SVENSSON H

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/

Ur tidskriften Nyheter från Nicaragua nr 3 2005

Litteratur

I det nicaraguanska samhället förekommer sällan läsning som förströelse och rekreation. Vanligtvis ses läsning ur en läro- och nyttoaspekt sammankopplat med bildning och utbildning. Böcker och läsmaterial är en prisfråga och tillgången till det tryckta ordet är minimal, särskilt bland de marginaliserade samhällsgrupperna. Denna verklighetsbild ser dock annorlunda ut i *La Esperanza* strax utanför Managua, Nicaraguas enda fängelse för enbart kvinnor. För de kvinnliga internerna utgör litteratur en relativt stor del av deras vardag.

Esperanza tillhör ett av landets fyra fängelser som besöks av bokbussen Bertolt Brecht. Litteraturprojektet har pågått sedan 1987 och omfattar i dag, förutom skolcenter, fängelser i Chinandega, Matagalpa, Granada samt *La Esperanza* i Ticuantepe. Bokbussen tillhör folkbiblioteket *Alemana-Nicaragüense* i Managua. Grundare och initiativtagare till biblioteket och bokbussen är bibliotekarien Elisabeth Zilz från Tyskland, som har etablerat ett bibliotek i Managua vilket fungerar som ett folkbibliotek för huvudstadens invånare. Bokbeståndet omfattar landets största samling av översatt tysk litteratur och finansieras genom donationer. Syftet med det mobila projektet är att främja läsning och läsvanor hos dess målgrupper som består av skol-, lärocenter och fängelser. Av landets totala 5 610 interner är 346 kvinnor, varav 150 sitter på fängelset *Esperanza*. Kvinnorna kommer från landets alla delar med varierade straff och strafftider.

Var fjortonde dag besöker bokbussen *La Esperanza* och denna heta onsdag i februari månad följer jag och en kvinna från en tysk organisation med bibliotekarierna Coralía Lopez Rodriguez och Reybil Cuarezma i bokbussen. När vi svänger av från Carretera Masaya och rullar in på fängelsegården föreställer vi oss båda grå betong, kackerlackor, hård fängelseattityd och den engelska långkörarserien *Kvinnofängelsets* gråmalerade råhet. Den befarade, omfattande säkerhetskontrollen och tvångsidentifiering uteblir. Under